

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

**Кафедра технологічного обладнання харчових
виробництв і торгівлі**

ПРЕВЕНТИВНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

МАТЕРІАЛИ

**Міжвузівського круглого столу, присвяченого
Всесвітньому дню охорони праці**

(м. Полтава, 28 квітня 2017 року)

**Полтава
ПУЕТ
2017**

УДК 331.45
П71

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Науковий керівник семінару та відповідальна за випуск:

Л. І. Маніна, к. т. н., доцент кафедри технологічного обладнання харчових виробництв і торгівлі Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Превентивна безпека людини в сучасних умовах : матеріали
П71 Міжвузівського круглого столу, присвяченого Всесвітньому дню охорони праці (м. Полтава, 28 квітня 2017 року). – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 86 с. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-277-8

У збірнику представлено тези доповідей, заслуханих та обговорених на засіданні Міжвузівського круглого столу, присвяченого Всесвітньому дню охорони праці 28 квітня 2017 року.

УДК 331.45

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

ISBN 978-966-184-277-8

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2017

18. *Gayvoronska Z. M., Manina L. I., Stetsenko V. V.* Problems of environment hazard in Ukraine and abroad.
19. *Маніна Л. І., Єльніков А. С.* Безпека людини – показник ефективності роботи підприємства.
20. *Пазич І. О.* Державна політика України з питань охорони праці в умовах євроінтеграції.
21. *Маніна Л. І., Бондар-Підгурська О. В.* Феномен «вартість життя людини» в контексті сталого соціально орієнтованого розвитку економіки.
22. *Овчаренко О. М.* Мониторинг эмоционального здоровья персонала как способ повышения эффективности современных предприятий.
23. *Смирнова В. Г.* Оцінка стану пожежної безпеки Полтавської області.
24. *Manina L., Stetsenko V., Salov A.* Psychological aspects of safety for enterprise activity.
25. *Герман Н. В., Манина Л. И., Апостолова А. С.* Психологическая адаптация человека к условиям труда.

БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ – ПОКАЗНИК ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА

Л. І. Маніна, доцент, к. т. н., доцент

А. С. Єльніков, старший інженер

Вищий навчальний заклад Укоопспілки

«Полтавський університет економіки і торгівлі»

Як показує світовий досвід безпека праці є основною гарантією стабільності та якості будь-якого виробництва. До того ж відсутність нещасних випадків позначається на професійній активності працюючих, на моральному кліматі в колективі, а отже і на ефективності та продуктивності праці, скорочує витрати на пільги та компенсації за роботу в шкідливих та небезпечних для здоров'я умовах.

Світова статистика свідчить, що охорона праці прибуткова, тому що втрати тільки економічні від передчасної смерті працюючих досягають багатомільярдних сум. За приблизними оцінками щороку в світі внаслідок виробничого травматизму потерпають більше 125 млн працюючих. У Європі від нещасних випадків і професійних захворювань потерпають щорічно біля 10 млн осіб, з яких майже 8 тис. гине. Загалом у всіх країнах світу кожні 3 хвилини гине одна людина, а кожні 2 секунди травмується 8 осіб. Загальний обсяг втрачених років потенційного життя через передчасну смерть для чоловіків в чотири рази вищий, ніж у жінок.

У деяких країнах світу фінансові витрати в результаті нещасних випадків та аварій за розмірами наближаються до державних витрат на потреби національної оборони. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) смертність від нещасних випадків на сьогодні займає третє місце після серцево-судинних і онкологічних захворювань. Крім того, якщо від таких захворювань потерпають в основному люди похилого віку, то внаслідок нещасних випадків – переважно люди молодого та середнього віку.

Аналіз причин смертності в Україні (1994–2004 рр.) показує, що саме нещасні випадки у виробничій та невиробничій сфері є головною причиною смерті людей у працездатному віці (при-

близно 35 % усіх смертей у цьому віці). В Україні щорічно майже 17 тис. чоловік стають інвалідами, чисельність пенсіонерів внаслідок трудового каліцтва перевищує 150 тис. чоловік. Щорічна загальна сума виплат на фінансування пільгових пенсій та пенсій з трудового каліцтва, відшкодування заподіяної шкоди потерпілим на виробництві та інших виплат, пов'язаних із незадовільними умовами праці, перевищує 1 млрд грн.

За розрахунками відомих спеціалістів з економіки охорони праці наслідки нещасних випадків коштують у 10 разів дорожче, ніж вартість заходів щодо їх запобігання. Фахівці з міжнародної економічної політики виявили, що економічні втрати, пов'язані з нещасними випадками на виробництві складають більше 1 % світового внутрішнього продукту. На ці кошти можна забезпечити харчуванням протягом року 75 млн людей.

Найбільш вагомими причинами передчасної смерті населення в світі і в Україні є наступні:

- навмисне само пошкодження – 22 %;
- транспортні нещасні випадки – 14 %;
- випадкове отруєння та дія алкоголю – 13 %;
- вбивства та нанесення ушкодження – 6 %;
- падіння – 6 %;
- утоплення – 6 %;
- нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню, та полум'я.

Загальний економічний збиток тільки від ДТП в Україні складає 27 308 млн грн, або 1 252 млн дол. США, що становить 1,45 % ВВП. Кожна передчасна смерть людини працездатного віку коштує Україні 2 799 590 грн (219 034 дол. США).

Обрахування витрат внаслідок передчасної смертності включають: недоотримання ВВП протягом потенційно можливих років життя; витрат, пов'язаних із виплатою пенсій особам, які були на утриманні померлого; недоотримання потенційного доходу (заробітної плати) протягом потенційного життя.

Обрахування витрат внаслідок травматизму включають виплати за лікарняними, що здійснюються частково із фондів соціального страхування, частково підприємствами, недоотриманого ВВП протягом лікування потерпілого, витрат на лікування.

Непрямі витрати у вигляді податків (Єдиний соціальний внесок), які будуть недоотримані державою у період непрацездатності працівників, недоотриманого ВВП, втрати членів сім'ї потерпілого у вигляді недоотриманого доходу.

Висновки. Питання створення надійної системи охорони праці в Україні і в світі багатогранне, складне і має велику ефективність і відповідальність, якщо його вирішувати в інтересах населення, тому що тільки людина створює для себе і держави та нації матеріальні та моральні блага.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

І. О. Пазич, методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Полтавській області

І. П. Рябко, викладач Полтавського професійного ліцею

Відповідно до Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом охорона праці визначена пріоритетним напрямом. Усі країни-кандидати для вступу до Євросоюзу провели реформування трудового законодавства для узгодження з нормами ЄС та для його більшої адаптації до змінних потреб ринків праці.

Тому наступні акти розробляються із зважанням на вимоги європейських директив. Державна політика України щодо адаптації законодавства у сфері охорони праці до законодавства Європейського Союзу як складова частина правової реформи в Україні спрямовується на забезпечення єдиних підходів до нормопроекування, обов'язкового врахування вимог законодавства Європейського Союзу, підготовки кваліфікованих спеціалістів, створення належних умов для інституціонального, науково-освітнього, нормопроектного, технічного, фінансового забезпечення процесу адаптації законодавства України. Зокрема, прийнято низку угод, програм, визначено пріоритетні напрями інтеграції України до Європейського Союзу та адаптації національного законодавства. В Україні створено основні політико-

Кондель В. М., Лобода Д. О. Дослідження стійкості елементів конструкцій для запобігання надзвичайним ситуаціям	42
Дикань С. А. Прекаріат і прекаріальні умови праці в Україні	45
Вахтін С. Р., Маніна Л. І. Правове забезпечення безпеки праці людини на виробництві	49
Бичков Я. М., Молчанова Н. Ю. Аспекти превентивної безпеки людини в Україні.....	52
Gaivoronska Z. M., Manina L. I., Stetsenko V. V. Problems of environment hazard in the world and in Ukraine	54
Маніна Л. І., Єльніков А. С. Безпека людини – показник ефективності роботи підприємства.....	61
Пазич І. О., Рябко І. П. Державна політика України з питань охорони праці в умовах євроінтеграції	63
Маніна Л. І., Бондар-Підгурська О. В. Феномен «вартість життя людини» в контексті сталого соціально орієнтованого розвитку економіки	66
Овчаренко О. М. Мониторинг емоціонального здоров'я персонала как способ повышения эффективности современных предприятий	68
Смирнова В. Г. Оцінка стану пожежної безпеки Полтавської області.....	71
Manina L., Stetsenko V., Salov A. Psychological aspects of safety for enterprise activity	73
Герман Н. В., Манина Л. И., Апостолова А. С. Психологическая адаптация человека к условиям труда	78

Наукове видання

ПРЕВЕНТИВНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

МАТЕРІАЛИ

**Міжвузівського круглого столу, присвяченого
Всесвітньому дню охорони праці**

Головний редактор *М. П. Гречук*
Комп'ютерне верстання *Г. А. Бжікян*

*Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 5,0.
Зам. № 087/1042.*

*Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Коваля, 3, м. Полтава, 36014; ☎ (0532) 50-24-81*

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.*